

Σεμ. 6. 895a-896e: η ανωτερότητα της ψυχής.

09.11.2016

895a-b: *επιχείρημα εξ υποθετικής ακινησίας*

Υπάρχει κάποια αιτία κίνησης για κάθε ον. Αν όλα τα όντα ενώνονταν και έμεναν ακίνητα (πρβ. συστήματα Εμπεδοκλή και Αναξαγόρα) θα χρειαζόμασταν κάποια αυτοκινούμενη δύναμη για να ξεκινήσει όλα τα είδη μεταβολών στον φυσικό κόσμο (αύξηση, γέννηση κτλ), αλλά και για να θέσει σε κίνηση τον εαυτό της. Κανένα είδος κίνησης δεν έχει αυτή την ιδιαίτερη ικανότητα, εκτός από την ψυχή που προηγείται του σώματος.

Ωστόσο, δεν είναι απαραίτητο να υποθέσουμε ότι η κίνηση θα ξεκινήσει εκ νέου αν όλα τα όντα ενώνονταν ή ότι τα όντα δεν έχουν εγγενώς την ιδιότητα της κίνησης.

πρβ. 894e-895: *επιχείρημα εκ του φυσικού κόσμου*

Πρέπει να υπάρχει ένα πρώτο κινούν στο οποίο ανάγονται όλα τα είδη μεταβολών και αυτό το πρώτο κινούν πρέπει να είναι αυτοκινούμενη δύναμη.

895c-896a: *ο ορισμός της ψυχής: αυτοκινούμενη κίνηση*

1. Το να έχει κάποιο ον την ικανότητα της αυτοκινουμένης κίνησης είναι αυτό που καθιστά ένα ον έμβιο.
2. Το να έχει κάποιο ον ψυχή είναι αυτό που καθιστά ένα ον έμβιο.
3. Επομένως, το να έχει κάποιο ον ψυχή και να έχει την ικανότητα της αυτοκινούμενης κίνησης είναι το ίδιο.
4. Επομένως, ψυχή είναι η ικανότητα της αυτοκινούμενης κίνησης.

όνομα: η συμβατική αναφορά ενός όντος (π.χ. άρτιος).

ορισμός: ο καθορισμός των κύριων χαρακτηριστικών μιας έννοιας που την ξεχωρίζει από άλλες έννοιες (άρτιος είναι ο αριθμός που διαιρείται σε δύο ίσα μέρη).

ουσία: η ιδιότητα που έχουν ορισμένοι αριθμοί να διαιρούνται σε δύο ίσα μέρη (αρτιότητα).

Το 4 είναι άρτιος αριθμός, δηλαδή διαιρείται σε δύο ίσα μέρη ($2 + 2$), μας και μετέχει στην ιδιότητα της *αρτιότητας*, όπως και άλλοι αριθμοί (π.χ. 6, 8, 12).

896a-d: η προτεραιότητα της ψυχής

Η ψυχή, ως αρχή της κινήσεως, δημιουργεί τον κόσμο και όλα τα είδη των μεταβολών. Επομένως οτιδήποτε σχετίζεται με τη ψυχή είναι παλαιότερο και οντολογικά ανώτερο από οτιδήποτε σχετίζεται με το σώμα. Υπό αυτή την έννοια, η ψυχή κυβερνά τον κόσμο και κατευθύνει τις λειτουργίες του σώματος.

896d-e: η ψυχή και τα ουράνια σώματα

1. Οτιδήποτε είναι σε κίνηση κυβερνάται από την ψυχή.
2. Ο ουρανός είναι σε κίνηση.
3. Επομένως η ψυχή κυβερνά τον ουρανό.

Η ψυχή είναι η αιτία κάθε είδους αρμονικής (π.χ. ελλειπτική τροχιά ήλιου γύρω από τη γη) και ακανόνιστης (π.χ. πώση μετεωρίτη) κίνησης στον ουρανό, που αποτελεί το πλέον οργανωμένο και θαυμαστό σύστημα του κόσμου.

Διάκριση ανάμεσα σε καλή ψυχή (αιτία κάθε αγαθού εφόσον μετέχει του νου) και κακή ψυχή (αιτία κάθε κακού εφόσον δεν μετέχει του νου). Το αγαθό και το κακό αναφέρονται στο κοσμικό επίπεδο, ενδεχομένως και στο ανθρώπινο, και περιλαμβάνουν και όλα τα υπόλοιπα ζεύγη αντιθέτων.

Ασάφεια σχετικά με τον αριθμό των αγαθών και κακών ψυχών (τουλάχιστον μία για κάθε είδος).

Ερωτήσεις

23. Ποια επιχειρήματα χρησιμοποιεί ο Πλάτωνας για να αποδείξει την προτεραιότητα της αυτοκινούμενης κίνησης;
24. Ποιες έννοιες διακρίνει ο Πλάτωνας όταν προσπαθεί να ορίσει την ψυχή; Να δώσετε παράδειγμα.
25. Τι είδους ψυχή είναι υπεύθυνη για την κίνηση των ουρανίων σωμάτων και γιατί;
26. Ποια είναι η σχέση της ψυχής με τον νου και τον θεό;